

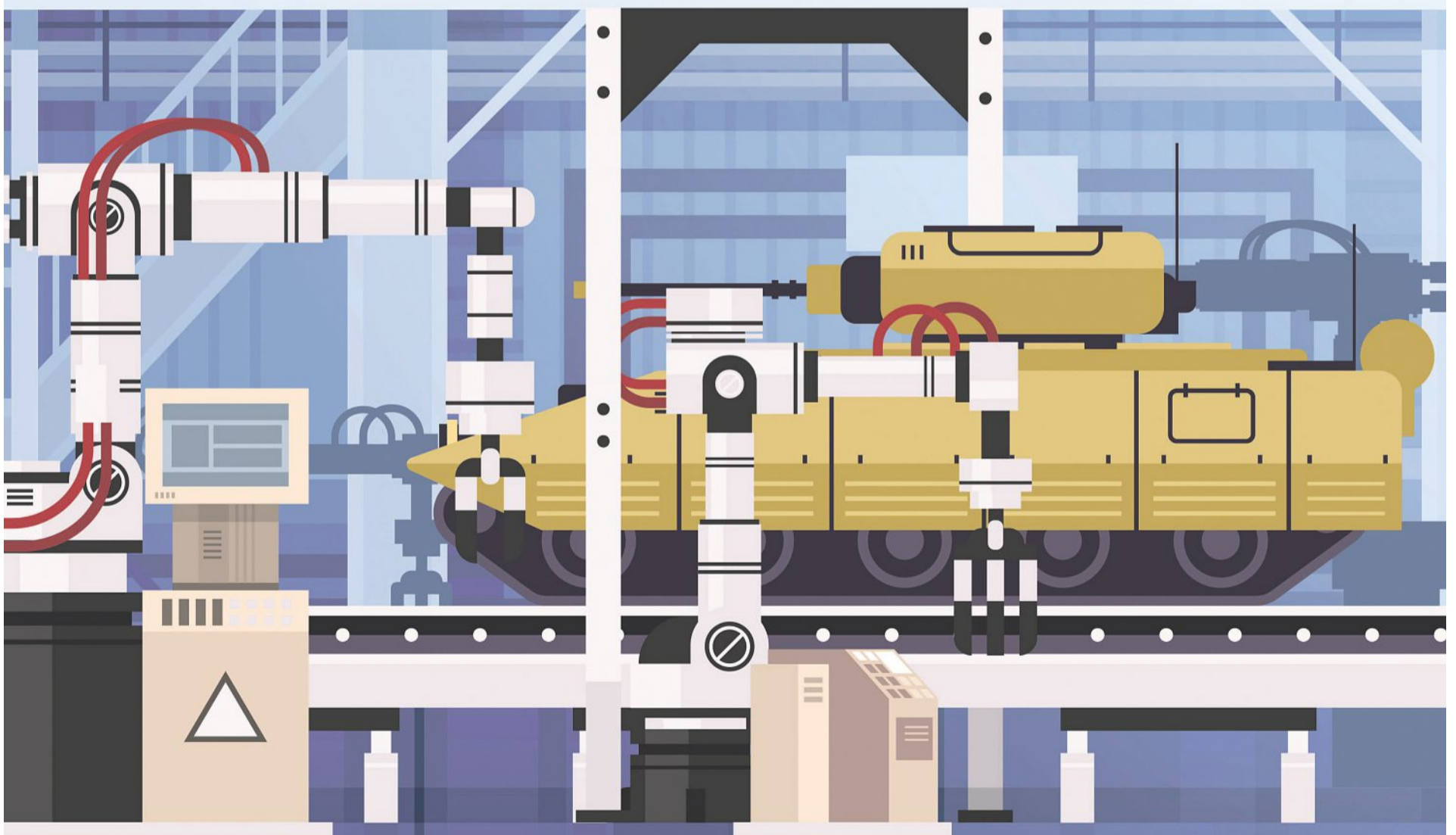
HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

SPECIÁLNÍ PŘÍLOHA

OBRANNÝ PRŮMYSL

**FUTURE FORCES
EXHIBITION & FORUM**

Společné pořizování vojenského materiálu

Více armád najednou si brzy začne společně pořizovat vojenské materiály. A čeští výrobci musí být u toho, říká Radka Konderlová.

Rekordní zisky zbrojovek

Čeští výrobci hlásí výborné výsledky. Vzrostl zájem o produkty obranného průmyslu, přestože nesměřují přímo na Ukrajinu.

• Rozhovor

Petr Zenkner
petr.zenkner@hn.cz

Česko musí být u společného pořizování vojenského materiálu. Je to nezvratné

Modernizace české armády, která v posledních dvou letech dotáhla řadu komplikovaných tendrů, bude mít dopad i na tuzemský průmysl. Ten může těžit z průmyslových spoluprací na stíhačkách F-35 nebo bojových vozidlech pěchoty CV90. Stejně důležité je ale pro české firmy zapojení do projektů Evropské unie. „Poroste význam Evropského obranného fondu zaměřeného na vývoj nových evropských vojenských platforem. Stále větší důraz bude mít společné pořizování vojenského materiálu pro více armád najednou. Je to již nezvratně rozjetý vlak a české firmy musí být v něm,“ říká Radka Konderlová, vrchní ředitelka sekce pro průmyslovou spolupráci na ministerstvu obrany.

Jak velký je dluh Česka v případě modernizace armády?

Obrana v minulosti vždy odnesla šetření ve státním rozpočtu. Vnitřní dluh armády je ve vztahu k celkovému rozpočtu násobný. Z velkých modernizačních zakázek se před vypuknutím války na Ukrajině v roce 2022 podepsala jen smlouva na izraelské radary MADR nebo přezbrojení dělostřelectva houfnicemi ráže 155 milimetrů, používané v NATO. Další velké a připravované vyzbrojovací projekty se rozhodly až potom. Ať už jde o bojové vozidlo pěchoty CV90, jež je spojené se strategickou prioritou vybudování těžké brigády, nebo pořízení nadzvukových letounů F-35, které začnou od roku 2030 nahrazovat Gripeny. Na investice do modernizace armády teď jde kolem 60 procent rozpočtu na obranu.

Co armádu ještě čeká?

Pořízení tanků. V souladu s rozhodnutím vlády ministerstvo obrany přistupuje spolu s dalšími státy ke společnému nákupu tanků Leopard 2A8 pro německý bundeswehr a vyjednává se o tom s německým ministerstvem obrany. Další strategickou akvizicí je pořízení transportních letounů C-390 od společnosti Embraer pro vzdušné síly.

~
Tuzemské subjekty získaly z evropského rozpočtu určeného na posílení evropského obranného průmyslu téměř miliardu korun.

Jednou z možností pro české firmy je v roce 2021 vzniklý Evropský obranný fond, kde je na různé společné výzkumné a vývojové projekty skoro osm miliard eur. Umíme je využít?

Zatím se do projektů zapojily asi tři desítky českých subjektů. Když zahrneme programy různé spojené s konfliktem na Ukrajině a určené na zvýšení výrobních kapacit, získaly už tuzemské subjekty z evropského rozpočtu určeného na posílení evropského obranného průmyslu téměř miliardu korun. Navíc se letos v červnu podařilo schválit program PRODEF, ten umožňuje spolufinancovat české subjekty, které uspějí v rámci projektů v Evropském obranném fondu. V této souvislosti organizujeme průmyslové dny s velkými evropskými

zbrojaři. Naposledy jsme v září uspořádali takový den s francouzskou společností Thales. Zúčastnilo se přes 50 českých subjektů.

Kolik na to má ministerstvo peněz?

Můžeme finančně podpořit až polovinu uznatelných nákladů. Zatím jsme na příští rok vyčlenili částku 10 milionů korun a v příštích letech ji dle potřeby máme možnost navyšovat. Hodně nám pomohla Technologická agentura ČR, která pro nás bude PRODEF administrovat.

Uspěl nějaký český start-up v akcelérátoru DIANA, který zřídilo NATO?

Ten vyhledává start-upy vyvíjející duální technologie s inovačním potenciálem, které může využít také armáda. DIANA začne naplno fungovat až příští rok. Nicméně hned při loňské výzvě získal podporu 100 tisíc eur český start-up Dronetag. Ten se zaměřuje na bezpečný provoz dronů. Roste, nabírá lidi a také díky úspěchu v akcelérátoru získává nové příležitosti po celém světě. Dalších pět výzev bylo vypsané letos v červenci a nyní probíhá vyhodnocování. Podle mých informací se tentokrát přihlásilo pětkrát více českých start-upů.

Možností, jak může Česko svoje zbrojaře podpořit, je průmyslová spolupráce spojená s velkými armádními tendry. U bojového vozidla CV90 to zatím vypadá nejlépe. Je to tak?

Výrobce vozidla BAE Systems má podepsané smlouvy s 20 českými podniky, včetně státního podniku VOP CZ. Seznam ale určitě není konečný, takže uvidíme.

A co tendr na F-35? Je tu spolupráce Lockheedu a konsorcia vedeného PBS. Pak smlouva Američanů se státním podnikem LOM Praha. Není to málo?

Další tři dohody se měly podepsat na Dnech NATO v Ostravě. Kvůli povodním byly ale odloženy. Nyní se hledá jiný vhodný termín. Dojednávání smluv s českými partnery zbrzdilo vyjednávání dohody mezi výrobcem letounů Lockheed Martin a americkou vládou, od níž F-35 formou vláda-vláda kupujeme. K jejímu podpisu došlo tento týden a máme indikace, že do konce roku Lockheed Martin podepíše další kontrakty k dojednaným projektům průmyslové spolupráce. Celkem by jich mělo být jedenáct.

Vrátím se ke konsorciu, kde je PBS Velká Bíteš, firma One3D, specializující se na kovový 3D tisk, a centrum HiLASE, jež dělá laserové technologie. Za mě je to ideální projekt. Kombinuje tradiční průmyslový podnik a malou technologicky velmi inovativní firmu a výzkumné centrum. Navíc je spojený s vývojem, který má uplatnění v celém dodavatelském řetězci letounu F-35. V dohodě o průmyslové spolupráci s ministerstvem obrany se americká firma zavázala, že bude vyhledávat další příležitosti ke spolupráci v pokročilých technologiích. Ať už jde o kybernetickou bezpečnost, sensoriku nebo vesmírné technologie. To, že se podařilo u Lockheed Martinu a Pratt & Whitney vyjednat projekty pro české firmy, beru jako velký úspěch. Většina zemí, které nebyly u samotného počátku programu vývoje letounu páté generace a kupují si je, se totiž rozhodla

Česká armáda svojí velikostí obranný průmysl nemůže uživit. Proto je tak důležitý export, který tvoří až 90 procent tržeb, říká Radka Konderlová, vrchní ředitelka sekce pro průmyslovou spolupráci na ministerstvu obrany. Foto: Honza Mudra

z důvodu uzavřenosti dodavatelského řetězce o průmyslové spolupráci vůbec nevyjednávat.

Zájem o Česko má také brazilský Embraer. Nedávno přijela jejich velká delegace. Jak vidíte průmyslovou spolupráci tady?

Pro Embraer jsme v Česku stejně jako pro německého výrobce tanků KNDS uspořádali průmyslový den. V případě Embraeru je ideální, že se české Aero Vodochody od roku 2010 podílelo na vývoji a dodávkách transportního letounu C-390. Další projekty se pak snažíme nabalují.

Válka na Ukrajině zásadně zvýšila význam dronů. Čeští výrobci je umí dělat a zároveň tady přímo působí ukrajinské firmy. Jak se v tom ministerstvo obrany angažuje?

Je pravda, že tu vznikla česká pobočka společnosti DeViRo, která vyrábí průzkumné drony Leleka. Na Ukrajině je to momentálně nejpoužívanější průzkumný prostředek a díky Česku se jeho výroba zdvojnásobila.

~
Na Ukrajině je dron Leleka momentálně nejpoužívanější průzkumný prostředek a díky Česku se jeho výroba zdvojnásobila.

Pomáhali jsme například s počáteční administrativou a dovozními licencemi na subdodávky. Pokud by se západní armády rozhodly pořídit si tyto drony do výzbroje, budou se vyrábět u nás.

Jak významný je pro české výrobce export na Ukrajinu?

Dá se říci, že Ukrajina je teď pro náš obranný průmysl druhý domácí trh. Pokud bych srovnala loňský rok s rokem 2022, tak se vývozy zvedly 40krát. Za rok 2023 byl vývoz vojenského materiálu na Ukrajinu ve výši 840 milionů eur, tedy asi 21 miliard korun.

Kam vedle vlastní armády a Ukrajiny české zbraně nejvíc míří?

Česká armáda svou velikostí náš obranný průmysl nemůže „uživit“. Proto je tak důležitý export, který tvoří více než 90 procent tržeb. Geopolitická realita je dnes taková, že modernizují a zbrojí armády na všech kontinentech. Naše firmy jsou dlouhodobě úspěšné na Blízkém východě, kde jsou největší odběratelé Saúdská Arábie a Spojené arabské emiráty. Nebo v jihovýchodní Asii, kde jsou to Indonésie, Vietnam a Filipíny. Tradičním kontinentem pro náš obranný průmysl je Afrika. Zde máme šanci i díky tomu, že africké země stále využívají sovětské systémy. České firmy je umí modernizovat, dodávat náhradní díly i servis a také nabídnout náhradu.

Co nová teritoria, kde čeští výrobci ještě nebyli?

V leteckém a kosmickém průmyslu se objevují příležitosti v Japonsku a Jižní Koreji. Úplnou novinkou je Austrálie, která má velké

plány na modernizaci armády do roku 2035. Pro české podniky je to náročný, ale zajímavý trh. V září se čtyři české firmy zúčastnily v Melbourne hlavního australského veletrhu zaměřeného na pozemní techniku. Příští rok v březnu se chystáme podpořit účast českého leteckého průmyslu na leteckém veletrhu v Avalonu. Podobně teď v říjnu podpoříme české firmy na akci Japan Airshow.

Jakým způsobem tuto podporu českým společnostem realizujete a jak velké finance do takové podpory jdou?

Spolupracujeme s ministerstvem průmyslu a obchodu na oficiálních českých účastech na klíčových veletrzích. Poprvé jsme to loni udělali na pařížské airshow. Neděláme to jen v segmentu aerospace, národní stánek byl letos v červenci i na největším evropském veletrhu vojenských technologií Eurosatory, který pravidelně hostí také Paříž. Letos finančně podpoříme českou účast na 16 veletrzích. Máme na to nástroj pro podporu ekonomické diplomacie PROPED s ročním rozpočtem přes 10 milionů korun.

Speciální kategorií jsou u průmyslové spolupráce státní podniky pod ministerstvem obrany. Jak se teď daří LOM Praha a VOP CZ?

Jsou to podniky, kterým může ministerstvo obrany v případě krizového stavu nařídit, co mají dělat. Jejich role je tudíž klíčová a musí si zachovat a rozvíjet své schopnosti. Pro LOM Praha je zásadní zapojení do přezbrojení na vrtulníky platformy H1. Průmyslová spolupráce s americkou firmou Bell přenáší know-how a technologie pro zajištění životního cyklu vrtulníků Venom a Viper i podporu simulo-

vaného výcviku pilotů na základně v Náměšti nad Oslavou. LOM bude těžit také ze zavádění letounů páté generace.

A jaká je tedy kondice společnosti VOP CZ?

I VOP CZ patří mezi pět hlavních společností, s nimiž BAE Systems podepsal smlouvy spojené s dodávkami CV90. Podnik bude pro tato bojová vozidla vyrábět podvozky a působit jako integrátor. Není to malý projekt. Vyjednává se také o zapojení VOP CZ v rámci pořízení hlavního bojového tanku. Pořád je tu také schopnost oprav a modernizace spojená s tanky T-72.

V nové Evropské komisi bude nově post komisaře pro obranu. Bude to pro český obranný průmysl důležité místo? Zatím to na moc velký rozpočet nevypadá.

Obrana jako taková je stále ve výsostné pravomoci národních států a klíčové je pro naši obranu členství v NATO. Ale bezvýznamná pozice to nebude, komisař pro obranu bude koordinovat nejen všechny iniciativy EU na podporu evropského obranného průmyslu a technologií, ale též oblast vesmíru. V novém víceletém finančním rámci po roce 2027 může být podíl tohoto segmentu větší. Evropské projekty v následující dekádě budou pro český obranný průmysl i pro ministerstvo obrany zásadní. Poroste význam Evropského obranného fondu zaměřeného na vývoj nových evropských vojenských platform. Stále větší důraz bude mít společné pořizování vojenského materiálu pro více armád najednou. Je to již nezvratně rozjetý vlak a české firmy musí být v něm. My se jim v tom snažíme pomáhat.

Inzerce

HN06387

cesnet

JSME CESNET

APLIKOVANÝ VÝZKUM VLÁKNOVÉ OPTIKY

Poskytujeme pokročilé informační a komunikační služby pro vědu, výzkum a vzdělávání.

Vyvíjíme vláknové snímání, flexibilní, superstabilní i kvantové přenosy s telekomunikačními vlákny a optická zařízení Czech Light™, např. zařízení se senzorickým modulem pro ochranu fyzického perimetru MEDIKONVERTOR.

IntelDat

JSME INTEL DAT

DODÁVÁME PRVKY OPTICKÉ INFRASTRUKTURY

Stavíme na odborných znalostech zkušených členů našeho týmu i na spolupráci se špičkovými odborníky z oblasti technické elektroniky a vláknové optiky.

Mimo jiné vyrábíme – na míru – i zařízení pro ochranu perimetru taktický MEDIKONVERTOR.

MEDIKONVERTOR vybavený vzdáleným napájením, snímáním vibrací pro detekci narušení perimetru a volitelně i šifrováním přenášených dat na fyzické vrstvě.

INTEL DAT & CESNET vystavují společně, Hala 2, stánek 276

FUTURE FORCES FORUM

International Platform
for Trends & Technologies
in Defence & Security
www.future-forces-forum.org

Future Forces

EXHIBITION & FORUM

16. – 18. 10. 2024 | PRAHA

Mezinárodní setkání
odborné komunity,
prezentace technologií
a řešení pro bezpečnost
a obranu

**FUTURE
FORCES
FORUM**

www.FFF.global

**ONLINE
REGISTRACE
ZDARMA**

Czechoslovak Group

HN064042

CSG vystaví na Future Forces Forum nejmodernější obranné technologie

Na Future Forces Forum 2024 společnosti z Czechoslovak Group (CSG), největší skupiny obranného průmyslu v ČR, představí své nejnovější produkty a služby pro armády a bezpečnostní složky. Inovativní technologie z firem CSG slouží vojákům, hasičům a záchranářům nejen v ČR a dalších státech NATO, ale po celém světě, kam je dynamicky rostoucí skupina úspěšně exportuje. Future Forces Forum 2024 se uskuteční na výstavišti v Praze-Letňanech od 16. do 18. října.

Automobilka Tatra představí celé portfolio svých středních a těžkých logistických aut. Hlavním lákadlem bude vojenský logistický vůz řady Tatra Force nejnovější třetí generace v provedení valník na podvozku 6x6. Tatrovácká novinka má zcela novou kabínu s vyspělou palubní elektronikou, moderní ergonomií a ovládáním a s konstrukcí zajišťující vysoký stupeň pasivní bezpečnosti pro osádku. Vedle toho Tatra vystaví i vojenský těžký nákladní logistický vůz Tatra Force 8x8 druhé generace, který je osvědčenou platformou sloužící v české armádě i řadě dalších ozbrojených sil.

Společnost Tatra Defence Vehicle na letňanské výstaviště přiveze pancéřované vozidlo TITUS 6x6 v provedení obrněný transportér. Toto moderní vozidlo TITUS postavené na podvozku Tatra zavedla do své výzbroje česká armáda ve třech speciálních verzích, poslední kusy získala do užívání v létě tohoto roku. TITUS vznikl ve spolupráci s francouzskou společností Nexter a našel zákazníky i v zahraničí.

Velkým lákadlem stánku firem skupiny CSG bude samohybná houfnice Morana z produkce firmy Excalibur Army. Tento moderní dělostřelecký systém nové koncepce na podvozku Tatra 8x8 disponuje dělem ráže 155 mm umístěným v pancéřované otočné věži. Jde o plně automatizovaný dělostřelecký systém kompatibilní se standardy NATO. Dalším výrazným exponátem bude i pancéřované vozidlo Patriot 4x4 s vysokou balistickou i protiminovou odolností. Patriot 4x4 je postaven rovněž na podvozku Tatra, a našel již zákazníky v zahraničí, například v Polsku či na Dálném východě.

Proč CSG podpořila Future Forces Forum

Skupina CSG je od letošního července tohoto roku generálním partnerem Future Forces Forum, přičemž partnerství je uzavřeno až do března roku 2026. Proč jsme se rozhodli právě

pro toto partnerství? Future Forces je akce jiného formátu než velké veletrhy a výstavy obranných technologií, jako je v Polsku MSPO nebo ve Francii EUROSATORY. Přestože bude přehlídka naší techniky na Future Forces Forum bohatá, vnímáme hlavní přínos této akce v příležitosti k setkání bezpečnostní komunity z celé Severoatlantické aliance i z dalších regionů, jako je Blízký a Střední východ či Afrika. Osobní interakce současných i bývalých armádních lídrů, analytiků, politiků a konečně i představitelů průmyslu hraje pro soudržnost a spojení obrovskou roli.

Kateřina Petko, ředitelka komunikace CSG

Samohybná houfnice MORANA

Foto: CSG

Pardubická Retia, specialista v oblasti radarových a elektronických systémů, představí víceúčelový 3D radar ReGuard nebo lehký a přenosný radar ReTwis 5+. ReGuard je určený pro detekci a současné sledování pozemních cílů a pomalých nízkoleteckých objektů s malou odraznou plochou a Retia jej v rámci protidronového systému vystaví společně s efektozem nazvaným ReGun. Kompaktní ReTwis 5+ je zařízení, které dokáže detekovat impulzy vyvolané i jen nepatrným lidským nebo zvířecím pohybem za nekovovými překážkami a díky svému schopnostem se řadí na špičku ve své třídě.

Dalším vystavovatelem na společném stánku skupiny CSG bude společnost MSM Group, která zahrnuje několik výrobců moderního středorážového a velkorážového střeliva. Například společnost ZVS přiveze ukázkou dělostřelecké munice ve standardní ráži 155 mm NATO a různých muničních komponentů.

Firma Karbox bude prezentovat hákový nakladač Marrel a na něm umístěný nový typ přepravní plošiny na podvozku Tatra Force 8x8, který úspěšně prošel vojenskými zkouškami. K vidění bude také široká škála maskovacích prostředků na vozidla Czech Camouflage Systems. Své služby a projekty na stánku návštěvníkům přiblíží i společnost Czechoslovak Export, která působí jako integrátor komplexních projektů společností skupiny CSG a také ji obchodně zastupuje v řadě regionů po celém světě.

Obranný průmysl je základem obranyschopnosti státu, říká generál Jiří Šedivý

V čele české armády byl v časech její transformace a zároveň době vstupu České republiky do NATO. Dnes generál Jiří Šedivý může porovnávat, kam se Armáda České republiky posunula.

Pane generále, byl jste náčelníkem generálního štábu v době vstupu České republiky do NATO. Jak vzpomínáte na tuto dobu?

Naše armáda stále plnila především základní úkoly, které byly spojeny s rozdělením Československa a počátečními kroky výstavby nové české armády. Od podzimu roku 1995 byla naše armáda navíc zapojena do operací na Balkáně a následně v Afghánistánu. Hlavní úsilí ale bylo vynakládáno na splnění tzv. minimálních vojenských požadavků ke vstupu do NATO. O splnění tohoto úkolu jsem podával písemné hlášení prezidentu Havlovi v únoru 1999.

Ve vaší éře byly výdaje na obranu na minimu. Nezávidíte trochu současnému náčelníkovi generálního štábu?

Vůbec ne. Každý jsme měl svůj konkrétní úkol a každý k tomu měl určité podmínky. V mém

případě sice nebyl zpočátku dostatek prostředků na modernizaci a výcvik, ale mým hlavním úkolem bylo ji připravit ke vstupu do NATO a zahájit její transformaci na armádu profesionální. Armáda je dnes úplně jiná, sebevědomá a to je obrovská výhoda současného NGŠ gen. Řehky. Ale i on má své úkoly, které nejsou lehké. Zatím si vede dobře i v době, kdy zuří na východě válka.

V konfliktu na Ukrajině působí všechny klasicke zbraňové systémy známé z 20. století. Jejich role a taktické nasazení se ale proměňuje. Souhlasíte?

To je zřejmé. Asi nejvýznamnějším fenoménem jsou bezpilotní prostředky, drony. Dramaticky se zvyšuje potenciál všech kategorií dronů, který je umocněn výrazným posunem v použitých technologiích. Například u dě-

lostřelectva. Zvyšuje se význam satelitních prostředků. Válka se vede i v kybernetickém prostoru a kybernetickými prostředky a také působením na obyvatelstvo. Dezinformace se staly běžnou součástí aktivit obou stran. Horečný výzkum a vývoj přivádí na bojiště nové technologie nebo vrací ty téměř zapomenuté. Podstata války se ale nemění, je vedena všemi dostupnými efektivními prostředky. Budme si vědomi, že platí přísloví „na každou zbraň se najde protizbraň“.

Evropa dlouho zanedbávala investice do obrany. Nyní již jsou dle vás investice dostatečné?

Evropské státy od počátku 90. let ignorovaly realitu. Varováním nebyla ani válka na Balkáně, ani ruská agrese v roce 2008 v Gruzii nebo další ruská agrese v roce 2014, která skončila anexí ukrajinského Krymu a faktickým odtržením části východní Ukrajiny. Investice do obrany byly výrazně omezeny. Dnes si tento deficit uvědomujeme a i přes značný tlak na zvýšení výkonnosti evropského obranného průmyslu se situace mění

pomalou. Obecně ale platí, že kvalitní a výkonný obranný průmysl je základem obranných schopností státu, a už se nesmí stát, že se Evropa vrátí do stavu letargie, jako tomu bylo v minulosti.

Generálním partnerem konference Future Forces Forum je skupina CSG. Jak hodnotíte její roli v České republice, ale i v rámci NATO?

Czechoslovak Group je příkladem úspěšného podnikání v oblasti obranného průmyslu. Z malé firmy rodinného typu postupně vystoupala mezi elitu českého obranného průmyslu, ale nejenom obranného průmyslu. CSG působí i v automobilovém, leteckém a železničním sektoru. Rovněž rozšíření oblasti podnikání mimo Českou republiku je důkazem zdravé dravosti skupiny. Zařadila se mezi nejvýznamnější společnosti průmyslové základny států NATO. Za jeden z největších úspěchů považuji záchranu „českého rodinného stříbra“, automobilky Tatra, ale i v současné době pozitivní roli CSG v pomoci bránící se Ukrajině.

• Export zbraní

Jan Němec
jan.nemec@economia.cz

Čeští zbrojaři trhají exportní rekordy. Byznys táhne nejen Ukrajina

Zbrojní průmysl v Česku zažívá v posledních letech velkolepou renesanci. Části firem z obranného průmyslu násobně roste byznys kvůli válce na Ukrajině, české zbraně, munice a další vybavení se ale vyvážejí do celého světa.

Ruská invaze na Ukrajinu před necelými třemi lety nastartovala evropské zbrojovky včetně těch českých. Jejich byznys začal raketově růst ale nejen díky zakázkám přímo souvisejícím s válečným konfliktem na východě. Vydělávají nepřímo také na tom, že evropské země doplňují zásoby vojenského vybavení, jehož část putovala na pomoc Kyjevu.

Dalším impulzem jsou rostoucí výdaje na obranu většiny států Evropské unie, které procitly z dlouhotrvajícího pocitu bezpečí. „Válka na Ukrajině ovlivnila naše fungování hlavně tím, že se změnilo vnímání bezpečnosti

n nejen v Evropě, ale i v dalších teritoriích. Tím pádem vzrostl zájem o produkty obranného průmyslu, přestože nesměřují přímo na Ukrajinu,“ potvrzuje ředitelka komunikace společnosti Omnipol Marika Přinosilová.

Výsledkem jsou rekordní hospodářské výsledky mnoha českých zbrojovek a výrazně rostoucí objem exportu. „Podle statistiky ministerstva průmyslu a obchodu vyrostl export zbraní v roce 2023 na 60 miliard korun. O rok dřív to bylo asi 30 miliard a v roce 2021 zhruba 15 miliard. Poslední dva roky tedy o sto procent,“ upřesňuje šéf Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu České republiky Jiří Hynek.

Export na Ukrajinu? Přísně tajné

Jednou z nejrychleji rostoucích zbrojovek v tužemsku je v posledních několika letech Czechoslovak Group vlastněná podnikatelem Mi-

chalem Strnadem. V prvním roce konfliktu na Ukrajině koncernu sdružujícímu na stovku firem vzrostl zisk o více než 170 procent na 3,5 miliardy. Drtivá většina jde na konto vývozu. „Od února 2022 Ministerstvo obrany ČR u našich společností žádné nové zbraňové systémy neobjednalo. I v současné bezpečnostní situaci tedy platí, že nás z 90 procent neživí české veřejné zakázky, ale export,“ komentuje místopředseda představenstva CSG David Chour.

Jak velký podíl na rostoucím byznysu skupiny má Kyjev, ovšem CSG neuvádí. Ve výroční zprávě za loňský rok se lze nicméně dočíst, že nadpoloviční část obratu firma realizovala jinde. „Nadpoloviční většina produkce CSG, konkrétně 51 procent, mířila do evropských zemí (kromě Ukrajiny). Dvě třetiny tržeb CSG byly generovány v členských státech NATO, třetina ve zbytku světa (především na Ukrajině, v Indonésii, ve Vietnamu a v Maroku),“ informuje koncern.

Nepříliš velký podíl na obratu mají dodávky na Ukrajinu také v případě skupiny Colt CZ Group. Někdejší Česká zbrojovka, která se prostřednictvím akvizic v zahraničí vypracovala v důležitého světového hráče na poli zbrojního průmyslu, má těžiště byznysu hlavně ve Spojených státech, kde realizuje na dvě pětiny tržeb. „Co se týče tržeb, zveřejňujeme výsledky hospodaření dle regionů, a nikoliv za jednotlivé země (výjimku tvoří Česko, Spojené státy a Kanada). Nicméně mohu upřesnit, že v roce 2023 tvořily dodávky pro ukrajinské ozbrojené složky jednotky procent z celkových výnosů,“ říká mluvčí Colt CZ Group Eva Svobodová.

Místo vývozu kompletních zbraní se nicméně Colt CZ Group hodlá na Ukrajině angažovat jiným způsobem. Podle Svobodové se na spolupráci s ukrajinskou společností Ukroboron-

prom dohodla jedna z dceřiných firem Coltu, společnost Sellier & Bellot, již Colt CZ Group akvizovala na konci loňského roku. „Obě firmy se dohodly na spolupráci při výrobě několika typů malorážového střeliva na Ukrajině, kdy společnost Sellier & Bellot dodá stroje pro výrobu střeliva,“ říká mluvčí.

Kromě toho se další z „dcer“, společnost Česká zbrojovka, v návaznosti na výše zmíněnou dohodu zavázala k transferu technologie pro montáž pušek CZ Bren 2, a to také na Ukrajině. „Tato spolupráce souvisí s úspěšným nasazením produktů CZ na ukrajinském bojišti v rukou ukrajinských ozbrojených složek,“ vysvětluje Eva Svobodová. Přes zakázky pro kanadskou vládu pak exportovala na Ukrajinu ruční palné zbraně a střeliva pro potřeby ukrajinské armády také společnost Colt Canada.

Výrobce dělostřelecké munice, společnost STV Group, také odmítá prozradit podíl zakázek pro ukrajinskou armádu na svém exportu. „Zásadní pro nás je plnění našich závazků pro Ministerstvo obrany ČR a další státy NATO. Současně neustále rozšiřujeme portfolio našich zákazníků v mimoevropských zemích. Dodávky

~
Válka na Ukrajině ovlivnila naše fungování hlavně tím, že se změnilo vnímání bezpečnosti nejen v Evropě, ale i v dalších teritoriích.

První letouny Aero L-39NG do Vietnamu. Aero Vodochody má za sebou úspěšné období. Prvních šest proudových letounů Aero L-39NG předalo vietnamským vzdušným silám. Zájem o tato letadla nebo o výcvik je ale i v Evropě. Kromě jiného má být výhodou, že platforma umožňuje západní i východní konfiguraci.
Foto: HN - Václav Vašků

na Ukrajinu obecně z bezpečnostních důvodů nekomentujeme,“ říká ředitel speciálních projektů firmy Pavel Beran. Už před časem ale firma připustila, že právě konflikt na Ukrajině měl pro její byznys zcela zásadní význam. Ostatně, jistě ne náhodou tržby mezi lety 2021 a 2022 stouply téměř o 300 procent na 5,2 miliardy; zisk byl více než sedminásobný: 1,8 miliardy.

O okrajovém vlivu zakázek pro ukrajinskou armádu hovoří také Omnipol. „Našimi hlavními trhy jsou Asie, Afrika nebo Jižní Amerika. Tržby naší společnosti každopádně kontinuálně významně rostou, ale není to v závislosti na zakázkách na Ukrajinu,“ konstatuje šéfka komunikace Marika Přinosilová.

Na zcela jiný trh se zaměřuje také další věhlasná značka české provenience – Aero Vodochody. „Aero má za sebou přelomové období. Úspěšně jsme předali prvních šest proudových letounů Aero L-39NG zákazníkovi, kterým jsou vietnamské vzdušné síly,“ říká mluvčí Aera Radka Černá. Letouny si ale prý získaly pozornost i v Evropě. „Státy si uvědomily, že zajištění bezpečnosti je zásadní. Sledujeme růst vojenských rozpočtů a obměnu vojenské techniky. S tím se zvyšují i nároky na personál a výcvik pilotů, kde můžeme významně přispět k dosažení soběstačnosti nebo vyšší nezávislosti států v oblasti výcviku vlastních pilotů díky našemu cvičnému proudovému letounu Aero L-39NG,“ dodává Černá.

Výhodou pro Aero má být skutečnost, že platforma L-39NG v současné době umožňuje západní i východní konfiguraci a splňuje podmínky komplexního a nákladově efektivního výcviku budoucích pilotů letounů čtvrté a páté generace, jako jsou například letouny F-16 a F-35. Cvičit na nich tak v budoucnu bu-

dou vedle českých pilotů také letci z programu NATO Flight Training Europe.

Rozporuplný přístup bank

Bezstarostnost Evropy z hlediska vlastní bezpečnosti se ještě před začátkem války na Ukrajině projevovала nejen tím, že jednotlivé země zanedbávaly své armády a rezignovaly na plnění závazků vůči NATO – tedy utratit ve výdajích na obranu alespoň dvě procenta hrubého domácího produktu. Kvůli zásadám ESG a odpovědnému přístupu k podnikání se staly zbrojovky dokonce „personou non grata“ u finančních institucí. Banky a pojišťovny dávaly ruce pryč nejen od fosilního průmyslu, ale také od výroby zbraní.

V posledních třech letech se nicméně přístup finančního sektoru postupně mění. Především velcí producenti z obranného průmyslu mají při žádostech o financování dveře otevřené. „Přístup bank k financování se výrazně zlepšil po politické intervenci na úrovni Evropy i naší paní ministryně a pana premiéra. Banky si navíc zřejmě samy uvědomily, že rostoucí obranný průmysl je rovněž i příležitostí pro ně. Dnes je situace taková, že alespoň v našem případě se banky téměř předhánají, kdo bude náš financující partner,“ pochvaluje si Pavel Beran ze společnosti STV Group.

Totéž tvrdí i samotné banky. „Česká spořitelna patří k hlavním financujícím bankám špiček českého zbrojního průmyslu a klientům z řad největších českých zbrojních firem vycházíme maximálně vstříc,“ říká mluvčí České spořitelny Filip Hrubý. Jedním dechem ale dodává, že úvěr nedostane každý, kdo o něj požádá. „Financování zbrojních zakázek vždy samozřejmě pečlivě posuzujeme, aby se námi

Přístup bank k financování se výrazně zlepšil. Dnes se, dle Pavla Berana ze společnosti STV Group, banky předhánají, kdo bude financujícím partnerem zbrojovky. Foto: Tomáš Škoda

Inzerce

HN063846

EXPERIENCE
INNOVATION
SOLUTIONS

- ŠPIČKOVÉ PRODUKTY PRO LETECKÝ A OBRANNÝ PRŮMYSL
- ZAMĚŘENÍ NA HI-TECH TECHNOLOGIE A VÝZKUM
- ČESKÁ PRŮMYSLOVÁ SKUPINA S TĚMĚŘ 4 000 ZAMĚSTNANCI

era

LET
Aircraft Industries

MESIT

@Omnipol1934
www.omnipol.cz

financované zakázky neocitly například v ruce ruské armády a podobných teroristických skupin," vysvětluje Hrubý.

Důslednější zkoumání žádostí o úvěr v případě zbrojních firem potvrzují i další finanční instituce. „Zbrojní průmysl samozřejmě patří mezi odvětví, která jsou více sledovaná, podobně jako hazard. Je tedy možné, že od klienta budeme potřebovat pro schválení úvěru více informací a rozhodně bude základním předpokladem, že celý jeho záměr je v souladu s předpisy České republiky. Roli také hrají naše interní AML směrnice," vysvětluje mluvčí Fio banky Jakub Heřmánek. Pokud jsou všechny náležitosti v pořádku, jednání o úvěr se ale podle něj banka nebrání.

Některé z bank dokonce kvůli aktuální nejisté geopolitické situaci svůj dřívější postoj přehodnotily a jsou vůči zbrojařům vstřícnější než před několika lety. „Jsme zodpovědnou korporací a jsme si vědomi, že součástí naší role je povinnost přispívat k obraně hodnot svobodné demokratické společnosti. Proto jsme upravili náš postoj k obrannému průmyslu zaměřenému na armádu, policii a další obranné složky a v této chvíli již pracujeme na několika projektech v této oblasti," říká mluvčí ČSOB Marie Průchová. Příkladem „přijatelného“ klienta je podle ní třeba společnost URC Systems, která dodává bezpečnostním složkám rušičky nebo systémy obrany proti dronům.

Například UniCredit Bank upřednostňuje při financování zbraní jednání přes důvěryhodného prostředníka. „V našem případě je to typicky ministerstvo obrany. Proces probíhá tak, že ministerstvo obrany je zadavatelem zakázky, kterému poskytneme financování a ten následně nakoupí onu vojenskou tech-

niku, která se pak dodává ukrajinské armádě," popisuje mluvčí banky Petr Plocek.

Navzdory někdejší opatrnosti či rovnou odmítavému postoji vůči firmám z obranného průmyslu tak dnes podle Plocka činí celková expozice tuzemských finančních institucí vůči zbrojařům na 30 miliard korun. „Asi 20 miliard lze přičíst dvěma významným korporátním bankám, jež jsou obě vlastněny zahraničním subjektem. Jednou z nich jsme my," dodává Plocek.

Druhou bankou s významným portfoliem zbrojařských klientů je pak Komerční banka, která firmám z oboru napůjčovala kolem 11 miliard korun. Firma se sice ohledem na bankovní tajemství nemůže chlubit konkrétními jmény všech klientů, „nicméně sesbírali jsme souhlasy jednotlivých klientů a můžeme zveřejnit, že jsme například jedinou a hlavní bankou Aera Vodochody," říká mluvčí Šárka Nevoralová. Kromě výrobce letadel podle ní Komerční banka poskytuje financování společnosti Czechoslovak Group, a to včetně peněz na její mezinárodní expanzi. „Pomáháme také aranžovat uvedení akcií Colt CZ Group," dodává Nevoralová.

Zatímco velcí hráči mají u bank většinou dveře otevřené, menší firmy podle Jiřího Hynka z Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu stále narážejí na potíže. „Dělali jsme průzkum mezi lednem a červnem 2024. Ukázalo se, že se přístup bank vůbec nezměnil. Některé zavírají firmám ze zbrojního průmyslu účty a nechtějí jim poskytovat úvěry. Především malé a střední firmy mají velké problémy. Víme o středně velkých firmách, které rozšířily portfolio o výrobu vojenského materiálu a dostaly se do problému s bankami," uzavírá Hynek.

České zbrojovky hlásí rekordní výsledky. Vzrostl zájem o produkty obranného průmyslu, přestože nesměřují přímo na Ukrajinu.
Foto: HN – Tomáš Škoda

Inzerce

HN063891

Připraveni stát se pilotem stíhačky?

Vyvinuli jsme kokpitový simulátor stíhačky 5. generace. Všechny ovladací prvky poskytují skutečný pocit z kokpitu a nekompromisní spolehlivost.

www.w-controls.com

- > Vývoj a výroba českých leteckých simulátorů
- > Spolupráce s technickými univerzitami
- > Cockpity stíhaček 5. generace

Váš osvědčený partner
pro vývoj v letectví
www.wingitworks.com